UN URS HRĂNIT DE OM ESTE UN URS CONDAMNAT LA MOARTE!

LIFE FOR BEAR

Proiectul - LIFE 13 NAT/RO/001154 FOR BEAR

„Conservarea populației de urs brun (Ursus arctos) din România"

GHID INFORMAȚII CONCRETE VIZÂND BUNELE PRACTICI PASTORALE

Iată de ce, de câte ori cineva din stână se plângea că a venit ursul, baciul Nelu lu Boboacă din Jieț spunea: *„Fugi, bă, că n-o venit nici un urs, noi am venit la el!”* Unchiu Culiță al lu Pătru nici nu se clintea din cojoc. *„Lăsați-l, bă, striga, c-o ia pe-a lui și să duce!”* Dacă nu e închisă în obor, oaia pe care o ia ursul pleacă de bunăvoie.

Marcu Jura, cioban *www. republica.ro/autor/marcu-jura*

IMPORTANT PENTRU CRESCĂTORII DE ANIMALE!

REDUCEREA PAGUBELOR LA ANIMALELE DOMESTICE

DESPĂGUBIREA PAGUBELOR FĂCUTE DE ANIMALELE SĂLBATICE

PĂSTRAREA ACTIVITĂŢILOR TRADIŢIONALE DE PĂSTORIT

Ursul provoacă deseori conflicte directe şi indirecte cu interesele omului. Aceste conflicte includ deseori omorârea oilor, vacilor, măgarilor, cailor, porcilor, distrugerea stupinelor, daune ale recoltelor şi pomilor fructiferi, distrugeri de bunuri materiale, împrăştiere de gunoaie, teamă şi spaimă provocată comunităţilor urbane şi în unele cazuri vătămări sau decesuri umane.
Aceste conflicte sunt în majoritate de natură economică, care influenţează în mod direct comunitatea rurală care se bazează în principal pe venituri provenite de pe urma animalelor domestice.
În contrast, în momentul de faţă beneficiile asociate cu prezenţa ursului şi activitatea de păşunat sunt deseori nesemnificative economic pentru comunităţile rurale, dar sunt totuşi beneficii de natură sentimentală, morală şi tradiţională. **Ramon JURJ – LIFE FOR BEAR**

IMPORTANT PENTRU PROIECT!

Prevenirea, reducerea și compensarea pagubelor făcute de urs la animalele domestice

Asigurarea conviețuirii omului cu natura

Ridicarea nivelului de informare și conștientizarea a crescătorilor de animale despre importanța ursului

Bune practici pastorale pentru proprietarii și păstorii de animale domestice

PĂȘUNATUL RAȚIONAL

Păşunatul începe după caz când:

- **înfloreşete păpădia în primăvară** (din tradiție)
- când înălțimea covorului ierbos este de 8-15 cm
- producția de masă verde (MV) ajunge la 3-5t/ha pe pajiști naturale
- înălțimea apex-ului (con de creștere la graminee - iarbă) este de 6-10 cm
- sau în cultura românească **după Sf. Gheorghe** (23 aprilie)

SEZONUL DE PĂȘUNAT

Durata sezonului de păşunat: deal: 130-180 zile (mai-oct); munte: 90-130 zile (iunie – sept); subalpin: 60-100 zile (iunie-august).

Pe păşunile montane se realizează cel mult 2-3 cicluri de păşunat, iar pe cele de deal 3-5 cicluri de păşunat.

Încetarea păşunatului se face cu 3-4 săptămâni înainte de începerea înghețurilor permanente la sol sau în cultura românească **de Sf. Dumitru (26 octombrie).**

Se recomandă ca și capacitate de păşunat 65 kg masă verde/zi/cap/ 1 UVM/ Unitate Vită Mare
(Ex: în medie 1 vită adultă sau 7oi, capre/65 kg iarbă)

Bune practici pastorale pentru proprietarii și păstorii de animale domestice

PĂȘUNAT NUMAI PE TIMP DE ZI

exclus păşunatul pe timp de noapte în zone neîngrădite

PĂȘUNAT NUMAI PE PĂȘUNE

exclus păşunatul în pădure

ÎNNOPTAREA ANIMALELOR DOMESTICE NUMAI ÎN ȚARCURI

Târlirea tradițională normală: se face cu oile și anume: 2-3 nopți / 1 oaie adultă/mp pe pășuni cu covor ierbos corespunzător și 4-6 nopți/1 oaie adultă/ mp pe pășunile degradate, care în zonele montane sunt invadate de țepoșica (părul porcului). Depășirea pragului de 6 nopți, în toate situațiile duce la supratârlire și degradarea gravă a pășunii.

Târlirea cu bovine: se face 2-3 nopți sau 4-6 nopți / 1 vacă / 6 mp, în funcție de starea covorului ierbos.

În cazul în care se depășesc aceste praguri, trebuie să se intervină cu îngrășăminte fosfatice și semănături cu amestecuri complexe de ierburi perene.

UTILIZAREA GARDURILOR ELECTRICE

Pentru a evita deteriorarea pajiştilor, dar şi pentru a crea un spaţiu mai mare de refugiu în cazul unor atacuri ale urşilor, ţarcurile de înnoptat pentru animale vor avea minimul 500 mp şi trebuiesc împrejmuite cu sisteme electrice de protecţie (garduri electrice omologate).

UTILIZAREA CÂINILOR CIOBĂNEȘTI

Utilizarea pentru paza turmelor a câinilor ciobăneşti din rasele autohtone omologate (ciobănesc corb, mioritic, carpatin, ciobănesc românesc de bucovina) deoarece aceştia prezintă trăsături genetice foarte bune pentru paza animalelor, fiind blânzi în relaţiile cu omul şi agresivi cu prădătorii, asigurând o bună protecţie turmelor de oi şi vaci.

APLICAREA SISTEMULUI DE COMPENSAȚIE AL PAGUBELOR

H.G. 1679/2008 – stă la baza aplicării compensațiilor

Obligaţiile ce revin proprietarilor/crescătorilor de animale domestice pentru prevenirea pagubelor ce pot fi cauzate de exemplarele din speciile de faună de interes cinegetic sunt:

a) să declare şi să înregistreze animalele domestice potrivit legii;

b) să asigure paza animalelor domestice aflate la păşunat sau la diferite munci;

c) să folosească pentru păşunatul animalelor domestice numai acele suprafeţe admise, potrivit legii, la păşunat;

d) să adăpostească, pe timp de noapte, animalele domestice numai în locuri împrejmuite şi păzite;

e) să deplaseze animalele domestice prin pădure spre locurile de păşunat şi adăpat, numai pe traseele stabilite în acest scop, de comun acord, cu persoana juridică ce gestionează fauna de interes cinegetic din perimetrul respectiv şi cu administratorul suprafeţei respective de fond forestier.

Etape pentru constatarea pagubei şi întocmirea dosarului:

(1) **Constatarea** pagubei se face la **cererea scrisă a persoanei păgubite**, depusă la primăria localităţii pe teritoriul căreia s-a produs paguba.

(2) **Cererea** se depune în termen de **24 de ore de la data la care persoana păgubită a descoperit paguba**.

(3) **Convocarea comisiei** se realizează prin grija primarului, în termen de 24 ore de la data înregistrării cererii persoanei păgubite.

(4) **Comisia se întruneşte** pentru constatarea pagubelor **în termen de 48 de ore de la data convocării**.

(5) Termenele stabilite pe ore, prevăzute mai sus, încep să curgă de la ora 00,00 a zilei următoare, iar termenul care cuprinde sau se sfârşeşte într-o zi de sărbătoare legală sau când serviciul este suspendat se prelungeşte până la sfârşitul zilei de lucru următoare.

Comisia de constatare a pagubelor:

a) un reprezentant al primarului unității administrativ-teritoriale pe raza căreia s-a sesizat paguba;

b) un reprezentant al structurii teritoriale de specialitate a Ministerului Mediului (Agenția de Protecția Mediului);

c) un reprezentant al structurii teritoriale de specialitate a Ministerului Pădurilor (Garda Forestieră)

Instalarea gardului electric pentru animale presupune o investiţie minimă întrucât proprietarul terenului, respectiv fermierul, poate urmări o schemă simplă pentru montarea sistemului.

Componență gard electric:

- 1. generator de impulsuri;
- 2. alimentare (rețea electrică, baterii, panouri solare);
- 3. împrejmuire:
  - 3.1. fir/bandă/plasă conductoare de curent electric;
  - 3.2. stâlpi de susținere (plastic, lemn);
  - 3.3. izolatori;
  - 3.4. poartă acces (fire arcuite cu mânere plastic);
  - 3.5. împământare;
  - 3.6. paratrăznet (opțional);

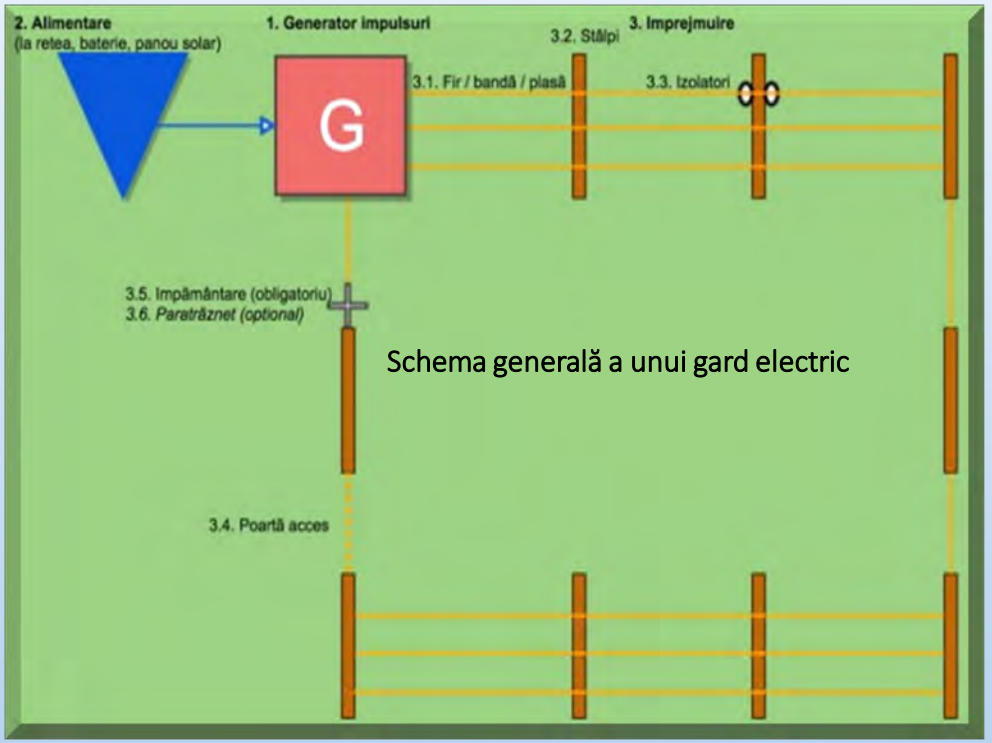

Schema generală a unui gard electric

- Lungimea sistemelor electrice de protecţie va fi în funcție de necesitatea fiecărei stâne între 400- 1000 metri;
- Costuri mici (un sistem cu 4-8 fire și panou solar care asigură protecția pe un perimetru de 500m lungime, costă aproximativ 1600 lei / 400 €);
- Costurile de întreţinere sunt scăzute;
- Furnizează o barieră activă care opreşte intrarea animalelor sălbatice.

Modul de funcționare a unui gard electric

- Sistemele electrice de protecţie, pentru a fi eficiente împotriva ursului și lupului trebuie să aibă un număr de 5-6 fire dispuse după cum urmează: primele 3 fire începând din partea de jos, la o distantă de 10-15cm între ele, iar următoarele 3 fire la câte 35-40 cm între ele. Pe de altă parte se vor folosi substanţe repelente (clorura de litiu) pentru a delimita terenul ocupat de stână cu anexele sale. Monitorizarea echipamentului se face săptămânal pentru a verifica dacă gardurile electrice funcţionează normal şi dacă s-au înregistrat eventuale pagube.

- În urma punerii în funcțiune a sistemului, animalele domestice vor atinge firele gardului vor simți un impuls electric timp de câteva milisecunde, ce se va transfera rapid în pământ. După această atingere, animalul va avea un răgaz să părăsească zona cu probleme. Impulsurile nu reprezintă un pericol real pentru animale. În termen de câteva zile animalele domestice se vor obișnui cu sistemul și nu vor mai atinge gardul, rămânând în perimetru.

- Firele electrice pot servi drept gard pentru orice perimetru, nu este necesar să se construiască alt gard și pot fi mutate odată cu stâna;

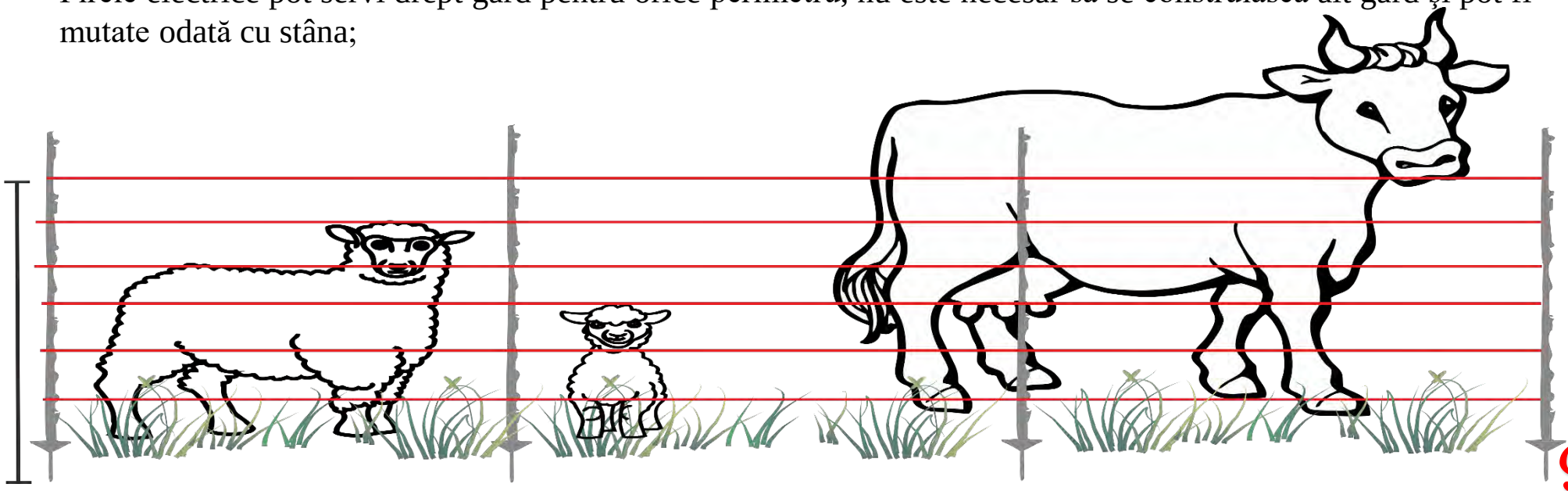

Instalarea unui gard electric

1. Alegerea sistemului de gard electric (cel mai avantajos este cu generator de impulsuri cu baterie reîncărcabilă și panou solar);
2. Transportul echipamentului la stână și alegerea locului cel mai avantajos pentru instalare;
3. Se pregătesc mai mulți stâlpi din lemn rotund (diametru de 8-12 cm, care să reprezinte colțurile gardului). Aceștia se instalează primii în pământ, la fiecare schimbare de direcție a gardului;
4. Se montează izolatorii în stâlpii de lemn prin înșurubare;
5. Se montează stâlpi de plastic între stâlpii de lemn;
6. Se montează firele conducătoare de electricitate prin izolatori și orificiile speciale de pe stâlpii de plastic (5-6 fire între stâlpi și 3-4 mânere de poartă arcuite);

7. Se cosește iarba de sub gard și de lângă, astfel încât firele din gard să nu aibă contact cu iarba;
8. Se instalează o bară de împământare din oțel într-un loc umed, iar dacă gardul este unul foarte puternic și lung, sunt necesare mai multe astfel de bare;
9. Opțional se instalează paratrăznete, cu rolul de a proteja sistemul în situații de descărcări electrice pe timp de furtună;
10. Pornirea generatorului de impulsuri și testarea întregului sistem cu ajutorul unui aparat de măsurat voltajul firului (impulsuri cuprinse între 5000-10000 V)

SFATURILE “lui badea Ion a Toderichi din Mărginimea Sibiului” !

1. Păşunatul animalelor domestice să se facă numai pe pășuni, în timpul zilei, însoțite de păstori și câini!
2. Adăpostirea pe timp de noapte a animalelor domestice să se facă numai în locuri împrejmuite şi păzite!
3. Să se sesizeze în scris primăria în maxim 24 de ore de la data producerii pagubei şi să se ceară întrunirea comisiei, pentru a putea beneficia de compensații!
4. Paza animalelor domestice să se facă cu câini ciobănești românești, antrenați și în limita numărului legal, purtând toți jujeu!
5. Să se utilizeze garduri electrice pentru a se reduce pagubele făcute la stâne!
6. Să se respecte perioadele de târlire și ciclurile de păşunat pentru a beneficia de o păşune bună și în anii următori!
7. Să se respecte recomandările și legile vânătorilor şi pădurarilor ca să nu fie nevoiți să dea amenzi!

Realizat: Ramon JURJ, Flaviu VODĂ, Aurelian CANDREA
Concept: Giorgiana MIRCEA
Desene: Elena TINCU
Poze: Ramon JURJ, Flaviu VODĂ

Beneficiar coordonator
ICAS www.icaswildlife.ro
Beneficiari asociați
Fundația Carpați www.fundatiacarpati.ro
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor www.mmediu.ro
Ocolul Silvic Râșnov www.osrasnov.ro
Parcul Natural Bucegi www.bucegipark.ro
www.rplpc.ro

INTERZIS HRĂNIREA URSILOR
INTERZIS ARUNCAREA GUNOIULUI ÎN NATURĂ
ALEA APROPRIAȚI DE URS

CASA URSULUI ESTE ÎN NATURĂ !

Date de contact:
I.C.A.S. staţiunea Braşov
Str. Cloşca Nr.13, cod 50040
Tel.: 0268 419936; Fax: 0268 415338;
E-mail:bear@icaswildlife.ro
www.forbear.icaswildlife.ro
www.facebook.com/lifeforbear

LIFE FOR BEAR

Acest proiect este finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura 2000.
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.